

אקולוגיה בערבה רפת לוטן

יוסי מלול - משק הבקר והחלב

פעילות מהסוג שמתבצע בקיבוץ לוטן בערבה הדרומית, מתאפשרת רק עם "משוגעים" חיוביים. קהילה שומרת מסורת יהודית, אקולוגיה פנימית, חינוך נוער לשמירה על הסביבה ועל עתידו של היקום, בנייה מחומרים ממוחזרים. בתוך כל זה, יש גם רפת שמתבססת על עבודה עצמית ומתנסה גם ברפואה הומאופתית

קיבוץ לוטן בערבה

קיבוץ צעיר ששוכן בערבה הדרומית, כ-55 ק"מ צפונית לאילת. בתורה מוזכר "לוטן" כאחד מבני החורי אשר ישבו באזור עד שנטמעו על ידי בני עשו, האדומים – "אלה בני שעיר החורי יושבי הארץ, לוטן ושוכל וצבעון וענא". (בראשית לו: כ).

לוטן הוקם ב-1973, משתייך לתנועה ליהדות מתקדמת (רפורמים) והשנה חגגו 26 - הילדה הראשונה של הקיבוץ חזרה לעבוד ברפת לפני הלימודים.

החברה בלוטן שואפת להתחדשות יהודית דמוקרטית. הסמכות לקבלת החלטות בשאלות תרבות ודת היא היחיד והקהילה. החברה מכבדת את כל מקורות המורשת היהודית, אך לא מקבלים סמכות הלכתית רבנית

3 גרעיני נח"ל בצירוף קבוצת צעירים מארה"ב בתנועת הנוער נצ"ר (נוער ציוני רפורמי) היו הבסיס לקיבוץ. הגיעו גם מאנגליה, מאוסטרליה, מדרום אפריקה ועוד – האנגלית שולטת בשיח הפנימי.

הקבוצה נדדה באתרים שונים עד ליישוב הקבע, תחילה בקיבוץ יהל, אחר כך 8 ח' בשיזפון ובמלחמת "שלום הגליל" ב-82, עברו ליטבתה למשך חצי שנה, עד שגמרו לבנות את הקיבוץ בנקודה הנוכחית.

כיום יש בו 20 משפחות, 50 חברים.

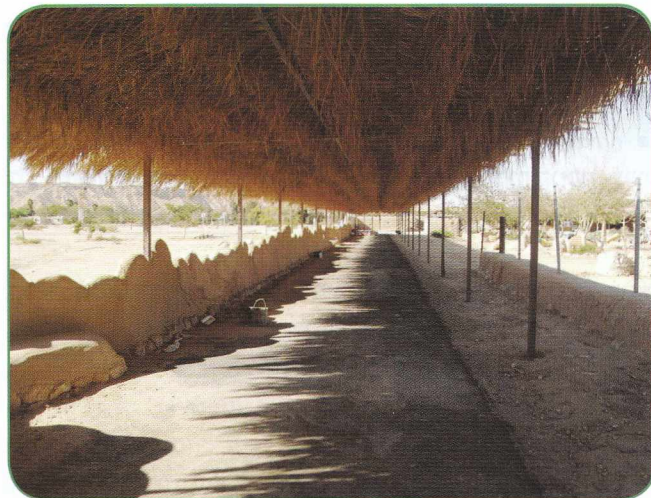
לוטן עדיין קיבוץ שיתופי מלא, שומרים על קשר עם התנועה הרפורמית, חדר אוכל פתוח 7 ימים, 3 ארוחות.

כלכלת הקיבוץ מבוססת על רפת חלב שהוקמה ב-89, מטע תמרים – 240 דונם ותיירות אקולוגית – מרפאה לרפואה הוליסטית, ברכה מחוממת לוואטסו (שיאצו במים). לפני שנתיים הוקם דיר עזים עם מחלבה ביתית קטנה, עושים יוגורטים וגבינות וזה הולך קשה. השנה היא מבחן לענף שיש בו 200 עזים מהן 100 בחליבה.

החברה בלוטן שואפת להתחדשות יהודית דמוקרטית. הסמכות לקבלת

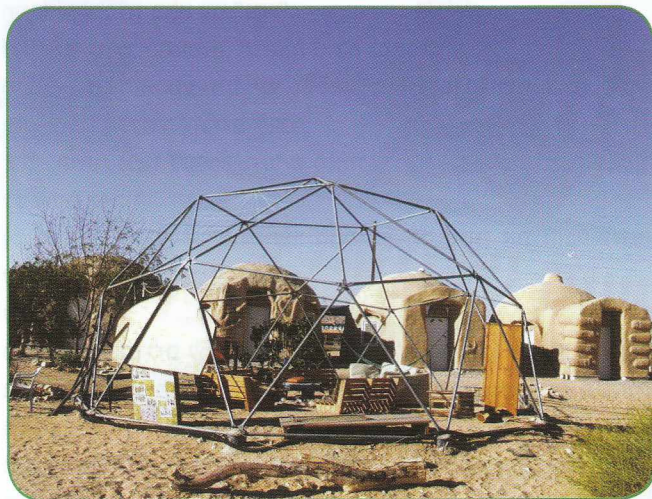
סדנת בוץ עם תוצרים מעניינים

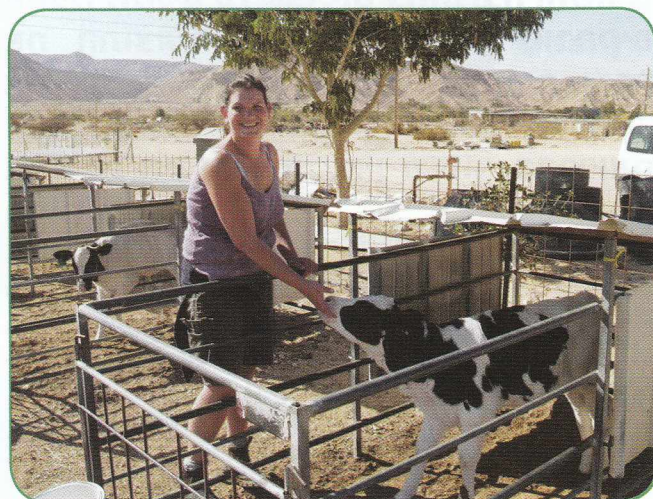
הכניסה לפארק האקולוגי - הרבה פעילות מתבצעת שם

שירותי קומפוסט - ללא מכל הדחה

בנייה מחבילות קש ובזף חרסיתי על מסגרת צינורות

ורד שותפה מלאה לניהול הרפת

ריץ עם התחמיץ הריחני

מוצקה - צמיגים, פחים ובקבוקי פלסטיק למיניהם. בזף חרסיתי משמש כתחליף לבטון ולטיח. בשנים האחרונות התנסו רבות בשימוש בבלות קש לבנייה.

ריצ'רד מספר: "היה בחור משוגע לנושא - מייק קפלן, התחיל עם גן בית שהתפתח לעבודות אקולוגיות, התנסות בשיטות בנייה אקולוגיות, הוסיפו חדר שבנוי מבלות קש ובזף וזה נבנה יותר ויותר. יש מרכז מחזור בקיבוץ שבנוי מחומרים ממוחזרים. פיתחנו תכניות "בנייה ירוקה", היום יש שכונה שבנויה מבלות קש, יש מבנה גדול שיהיה ספריית המחזור, אולם לסמינרים - מסגרת ברזל קש ובזף.

נבנה פארק אקולוגיה שבו מעבירים סדנאות בזף, 5-6 בשנה, הוקם גם גן שעשועים שבנוי ממחזור מלא. קיבלנו הכרה מהמשרד להגנת הסביבה וגם מהגופים האירופאים. הקיבוץ נחשב בין 5 האתרים האקולוגיים שכדאי לראות. מתעסקים המון בחינוך אקולוגי.

כל תכנית ההתמחות הירוקה היא תכנית בתשלום. עמותת "צל תמר", הוקמה מכספי תרומות עם מטרה לקדם אקולוגיה וכל הפעילות שם.. "אגנים ירוקים" - ווטלנד. לפני כמה שנים קיבלנו כספים מקרן "לייף"

החלטות בשאלות תרבות ודת היא היחיד והקהילה. החברה מכבדת את כל מקורות המורשת היהודית, אך לא מקבלים סמכות הלכתית רבנית. במטבח לטון נשמרת הכשרות, אין עבודה בשבת מלבד תורנויות הכרחיות.

ברפת שומרים שבת, עושים הזנה כפולה בשישי, המינימום הנדרש מבלי לפגוע בערכים, הפרשנות היא קהילתית ולכן מקרבים אוכל בטרקטור ומפעילים את מכון החליבה.

"הדת שומרת את המסורת תוך התאמה לרלוונטיות של היום."

אקולוגיה

המחויבות היהודית לגישה יצירתית ביהדות, הובילה את החברים למחויבות אקולוגית. החברים התחילו בתכנית מימוש העקרונות "לעבדה ולשמרה" ו"בל תשחית". לשם כך הקימו את המרכז לאקולוגיה יצירתית שכוללת כמה תחומים:

- שימוש חוזר ומחזור של פסולת מוצקה
- מחזור של פסולת אורגנית - קומפוסט
- בנייה חלופית - בנייה ידידותית אשר צורכת אנרגיה מינימלית בתהליך הבנייה והשימוש במבנים בהמשך. משתמשים בפסולת

של האיחוד האירופאי, לבנות ווטלנד. כל השפכים של הקיבוץ עוברים שם. יש מיני-וולנד ברפת ויש ווטלנד גדול של כל הקיבוץ, המים מיועדים להשקיה.

האזור של הוטלנד מתוכנן להיות חלק מפארק צפרות שק"ל עומדת לבנות. לשם כך, בנינו מסתורים לציפורים."

הרפת בלוטן

כמו כל הקיבוץ, גם הרפת נמצאת באמצע המדבר הצהוב, מבני שיכון פרות פזורים בשטח, גם מלונות בחוף ליונקים והמרכז שנמצא במכון החליבה על כל שלוחותיו. הרפת הגיעה לגודל הראוי של רפת צעירה - 300 פרות, 3.0 מ' ליטר מכסה.

ריצ'רד הרמן היה מהגרעין הראשון ושימש כרכז הבנייה של הקבוץ, התגייס לצבא בגיל 26 ועשה שירות מקוצר של שנה וחצי.

אספנו נתונים עד 150 יום בתחלובה והשוונו את התוצאות. לא היו הבדלים מובהקים בין שתי הקבוצות, הניסוי והביקורת - זה אומר שיש דרך אחרת בעולם הרפואה. העלויות היו נמוכות לאין שיעור מהרפואה הקונוונציונלית

ורד מנצרת עילית, חלמה שהיא רוצה קיבוץ, אחרי הצבא פנתה לתק"מ ודרכו הגיעה ללוטן. "הנוף עוצר נשימה, הגעתי ביום שישי, צעירים ישבו ליד חדר האוכל עם חולצות לבנות ושרו שירי שבת וזה היה מרגש מאוד". **ריצ'רד** (ריץ) מרכז את הרפת מזה 16 שנה וברוב השנים בשותפות עם אישה.

עובד עם חברים, קבוצות, מתנדבים, שנת שירות - לא תמיד מצליחים להתמיד, ריץ לא מאמין בעבודה זרה. על אף הקושי עושים זאת מתוך אמונה בדרך - "מי שעובר כאן מרוויח המון זה כמו שליחות". הצוות: ורד, נקלט (סטיבן), אירה, 3 "שינשינים", עובדים חלקיים, ארי מהקבוצה. חברי הקיבוץ נותנים תורנות שבת וחג.

הזנה - מכינים לבד, ריץ מתכנן את המנה בשיתוף **גבי עדין**, מקבל בלות תחמיץ ממשוואות יצחק ומחלק 2 ק"ג תחמיץ לפרה ליום - זה עוזר לאחידות ולערוב המנה ומוסיף רטיבות וריח טוב. עובד עם שחת דגן, תלתן ואספסת. שאריות המזון ברפת עוברות לענף העזים. **דרור** השינשין מכין הזנה והוא מסיים את החלוקות עד 12:00. הזרעות - פדומטריה ותצפית. ורד מכינה את הכרטיסים והולכת עם

המזריע, עובדת מלא עם "נטע".

צינון רק בחצר ההמתנה, הרטבה טובה ומאווררים.

טיפוח העובד - מציינים ימי הולדת, מקיימים ישיבות צוות שבהן עושים סבב לעודד עובדים לדבר.

זבל - השנה נכנס לקלטר, הגד"ש האזורי לוקח את הזבל, מעבד ומוכר לשטחים באזור.

יש ווטלנד למכון חליבה וחצר ההמתנה, זה מסנן את הזבל לרמה שיכול להצטרף לשפכים.

של הקיבוץ.

מחזור - משתדלים למחזר עד כמה שניתן. הנייר עובר למרכז המחזור, בלונים ריקים - הופכים להיות חומרי בנייה לפרויקטים שלנו, מטלית הניגוב - למחזור ברפת.

אנרגיה סולרית - הקיבוץ מתכוון לשים מערכת סולרית וזה יהיה על הגג ברפת.

רפואה הומאופתית

ריץ וורד שמחים להרחיב בנושא הטיפול האלטרנטיביים, שהם מאמינים גדולים, בהשפעה שלהם על בעלי החיים וגם על אמונת המטפלים.

בעיות הבריאות דומות למקובל באזור חם ויבש - מחלות המלטה, דלקות רחם, קטוזיס, תמותה נמוכה בהמלטה.

יונקית מלונות - הומאופתית מלאה. אירה אחראית על היונקיה, למדה את הנושא, הכניסה את התרופות וזה עובד מצוין לטיפולים בשלשולים ובדלקות עיניים.

גם הטיפולים בפרות מתבצעים עם תרופות הומאופתיות, לאחר האבחנה של הרופא. נתנו תרופות נגד כינים והם נעלמו לחצי שנה.

ד"ר ריק הוטרין לא מסכים עם השיטה, אבל מקבל ומשתף פעולה. "פרויקט גמר שלי ברופין, טיפול הומאופתי - פרות יובשו וחולקו לשת קבוצות. קיבלו חומר לחיזוק ותכשיר עזר להמלטה, אחרי המלטה קיבלו תכשיר (רמדיס) - חומר מדולל מאד וזה עוזר לעודד ייצור חלב. כמו-כן השתמשנו ברמדיס הומאופתי, חומר להסדרת המחזור, במקום אנטיביוטיקה.

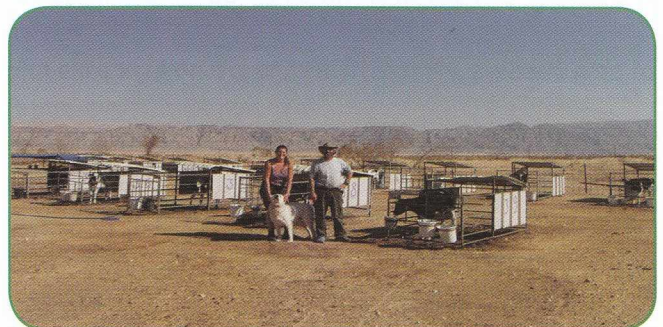
אספנו נתונים עד 150 יום בתחלובה והשוונו את התוצאות. לא היו הבדלים מובהקים בין שתי הקבוצות, הניסוי והביקורת - זה אומר שיש דרך אחרת בעולם הרפואה. העלויות היו נמוכות לאין שיעור מהרפואה הקונוונציונלית.

זהו הניסוי הראשון בעולם ברפת מסחרית ולא מוכר מחקר כזה."

אכן, קיבוץ ורפת מעניינים ומיוחדים! ■

תרופות הומאופתיות כתוסף חיזוק ליונקים ולפרות

רפת מדברית שמוסיפה עוד עניין להגיע לערבה הדרומית - ריצ'רד וורד